

„mindenkinek van véleménye”

Pipafigüst

2009. december • III. évfolyam, 12. szám

Közéleti Civil Hírmondó

Ára: 100 Ft

Kávéház Advent harmadik vasárnapján...

„Pilinszky János szavai szerint az advent a várakozás szentsége. Így, advent derekán járva feltehetjük magunknak a kérdést: mire vagy kire várunk?”

Várhatunk arra, hogy a csillogó-villogó karácsonyfa alá érkezve talán a mi lelkünkben is beoson néhány jószándékú láng. Talán arra várunk, hogy végre kipihenhetjük karácsony ideje alatt éves fáradtságunkat, lerogyva az ünnepi asztal elé.

Várhatunk azonban valakire is. Arra a valakire, akinek a születésnapja van s akire tulajdonképpen nem is kell várni, hiszen már megszületett egykor Mária karjaiba, s most is velünk van. Adventben csupán lehetőségünk nyílik arra, hogy lelkünkön letisztogatva a ráakódott port, újra befogadóvá váljunk a Gyermekre, aki által a szeretet jött el közéink. Lehetőségünk van számot vetni s tanulni Tőle, hogyan is szeressünk. S ha így készülünk, akkor nem a karácsonyfa csillogó-villogó fényéből próbálunk lelopni néhány lángot, hanem egymás tekintetéből, mosolyából meríthetünk. Várakozni jó úgy, hogy tudjuk reményünk beteljesedett. Ebben a reményben és örömben ma különösen megmártózkodhatunk, hiszen az öröm vasárnapja van.” Ezekkel a szavakkal kezdte műsorát **Pető Edina**, aki az ez évi **Adventi Kávéház** vendége volt, majd énekével megható adventi hangulatot teremtett. Ezt követően a **Napsugár Óvoda**

Fotók: Pető István

volt az iskolai integrációs programnak – a gyermekek eredményességét, sikerességét segítve.

Kovács Béláné Pető Magdolna
IPR menzszment

nagy-középső csoportos gyermekeinek előadásában „Lucázást” láthattunk. S végezetül a **Szivárvány Óvoda** nagycsoportos gyermekei karácso-

nyi verseket, dalokat adtak elő. Ezt a különleges délutánt az iskola, óvoda és a népfőiskola együttműködésében szerveztük, amely így most része

Ady Endre: Kis, karácsonyi ének

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyon dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretére
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Így dúdolgattam én
Gyermek hittel, bátran
1883
Csúf karácsonyában.)

Advent

Az első gyertyát gyűjtsük azokért, akik már nem lehetnek velünk.
A bölcs szívű vénékért, az ártatlan elesettekért.
Azokért, akik úgy óvtak minket az elmúlástól,
hogy maguk múltak el. Legyen övék az első gyertyaláng.
Azoké, akiknek lábnyomaiban újra kisarjadt a fű,
újra születtek a fák, és minden, ami élet.
Az édesanyákért, a jóságért, és gyermekeikért,
akik továbbra is őrzik a szeretet hatalmát.
Az emberi mulandóság felett érzett bánat idején
sem szabad megfeledkeznünk róluk.

A második gyertyaláng legyen a kitaszítottaké,
akik éheznek és fájnak, s igazán nagy szükségük van vigasztalásra.
A hazátlanokért, azokért, akik még nem találták meg a békességet,
mert nem adatott meg nekik sem a szabadság,
sem az irántuk érzett megbecsülés, sem a baráti ölelés,
sem a tisztelet, sem az otthon. Akiknek semmi nem adatott meg.
Lobogjon megsebzett lelkükért, házukért és hazájukért.
Óvja, segítse őket ez a második, értük gyűjtött gyertya,
legyen az irántuk érzett tisztelet, együttérzés,
segítő szándék bizonyítéka.
Legyünk irántuk legalább most, ezegyszer jóságosak,
hiszen az emberi méltóság minden embert megillet.
Lobogjon értük, a háborúkat,
emberszenvedéseket elviseltekért,
a kitaszítottakért és a szegényekért, az ártatlanokért,
akiket bőriük színe, nyelvük, kultúrájuk,
vallásuk miatt üldöztek és üldöznek.

A harmadik gyertyaláng legyen a hősöké.
Gyűjtsük az igazakért, azokért, akik mindig szenvedtek
és szenvedni fognak, mert volt, van és lesz bennük annyi erő,
hogy szembeszálljanak zsarnokokkal, kufárokkal, emberárulókkal.
Ők tudták, tudják s tudni fogják,
hogy az emberiség megmaradásának záloga a béke...
...A harmadik gyertyaláng értük lobogjon. A hősökért.
Az orvosért, aki kezét, hűségét adta, amikor reánk tört a fájdalom...
...a papért, lelkészért, aki egy-egy szóval
fényt gyűjtött lelkünkben, elesettségünkben is
velünk volt, hitet adott, a tanártért, aki szívből nevelt.

A negyedik gyertyát egymásért gyűjtsük.
Érted és értem. Igazán megérdemljük azt,
hogy főt hajtsunk egymás előtt,
hiszen a jézusi szeretet erre figyelmeztet mindannyiunkat.
Arra, hogy legyen szent minden ember számára
a mindenség ajándéka: az emberélet.
Lobbanjon egymásért, s lobogjon a negyedik gyertya
az Istengyermek-próféta megszületésének pillanatáig.
Érted, ki több voltál egy szerelemnél, aki hűséggel vigyáztál,
aki ha kellett, hát könnyet ejtettél értem.
Érted, aki miattam, s nem ellenem haragszol.
Érted, aki felneveltél, óvtál és szeretettel adtad kezembe
az emberi életet.
Érted, aki a barátom vagy és felsegítesz a porból, mielőtt porrá válnék.
Érted, aki megiszteltél bőlintásoddal s figyelmeddel,
ha illendően szólok hozzád a körülöttünk zajló történésekről.
Érted, akivel együtt játszottam a szerepet életem színpadán.
(Ismeretlen szerzőtől)

A Bedekovichei Lőrinc-Népfőiskolai Társaság nevében
minden kedves olvasónknak és jászfényszarui lakosnak
meghitt, békés Karácsonyi Ünnepeket és boldog új esztendőt kívánunk!
BLNF elnöksége

Jeles évfordulók

December

205 éve született Damjanich János (Staza, ma Horvátország, 1804. december 8. – Arad, 1849. október 6.) honvéd vezérőrnagy, az aradi vértanúk egyike. Szerb nemzetiségű katonacsaládból származott. A temesvári katonaiskolában végzett, 1820-tól hadapród, 1848 áprilisától már főszázados a 61. gyalogezredben Temesváron, itt azonban összeveszik felettesével, Haynau altábornaggyal, így egy rövid időre Itáliába vezénylik egy gránátoszázad vezetőjeként. Visszatérte után már őrnagyi rangban részt vett a híres fehérhollás szegedi 3. honvédszászlóalj létrehozásában. Különböző csapattestek élén részt vett a délvidéki polgárháborúban, a bánsági harcokban és a dicsőséges tavaszi hadjáratban. Április 28-án ideiglenes hadügyminiszternek is kinevezték, de röviddel ezután lábát törte, így a honvédsereg elvesztette egyik letehetségesebb tábornokát. Az aradi vár parancsnokaként adta meg magát a cári csapatoknak, 1894. október 6-án tizenkét társával együtt itt végezték ki.

220 éve született Hild József (Pest, 1789. december 8. – Pest, 1867. március 6.) építész. hazai klasszicista építészlet egyik legnagyobb alakja, a reformkori Pest arculatának egyik nagy alakítója. A Bécsi Művészeti Akadémia elvégzése után az Esterházyak udvari építésze, Charles de Moreau mellett dolgozott Kismartonban és Bécsben. Apja 1811-es halála után építómesteri engedélyért folyamodott, és ennek érdekében Itáliába utazott, s kiegészítő tanulmányokat végzett Nápolyban, Rómában, Firenzében és Milánóban. 1836-ban választották a bécsi Képzőművészeti Akadémia rendes tagjává, Pesten csak hat évvel később ismerték el munkásságát díszpolgári címmel és csak 1854-ben nevezték ki „Pest város architektor-építészévé”. Életművét meghatározták a klasszicista stílusú egyházi épületek: az esztergomi bazilika, az egri székesegyház, a ceglédi református templom és a kunhegyesi református templom. Az általa tervezett jelentős középületek közé tartozott a már lebontott, Roosevelt téri Lloyd-palota, de Budapesten sokfelé találkozhatunk a magánmegbízásokból felépült Hild-bérlékekkel. 1861-ben 1000 forintos építési fizetését Pest városa megvonta, így életének utolsó éveit meglehetősen szegénységben élte le.

115 éve hunyt el Xántus János (Csokonya, 1825. október 5. – Budapest, 1894. december 13.) természettudós, utazó, néprajzkutató. Aljegyzőként dolgozott Kaposváron, majd harcolt az 1848-49-es szabadságban harcolt. A hadifogság után hazafias nyilatkozatai után újra elítélték, de megszökött és végül 1852-ben az Egyesült Államokba hajózott. Itt sokféle munkát végzett (hírlapkihordótól, vasútépítőn át egészen a szanitécig), miközben komoly természettudományi kutató- és gyűjtőmunkát végzett, mellyel nagy elismertségre tett szert ott és itthon is. 1862-ben tartotta meg akadémiai székfoglalóját, rövid időre visszatért Amerikába majd újra hazaköltözött. 1868-ban egy osztrák-magyar kelet-ázsiai expedícióban vett részt. Növény- és állattani kollektívájával jelentősen gazdagította a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményét, ő volt a pesti Állatkert és a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályának első igazgatója, négy kalandos útikönyv és több mint kétszáz ismeretterjesztő írás szerzője.

170 éve született gróf Széchenyi Ödön (Pozsony, 1839. december 14. – Konstantinápoly, 1922. március 24.) török császári pása, Széchenyi István fia. 21 évesen került Pestre, ahol a közlekedés számos ágával foglalkozott. Hajóosztiszi végzettsége volt. 1862-ben a londoni világkiállítás magyar kormánybiztosaként került kapcsolatba a szervezett tűzoltással. Hazatérte után, 1863-ban megalakította Budapesten az önkéntes tűzoltó egyesületet, amelyet hivatalosan csak 1870-ben ismertek el. Az 1874-es nagy konstantinápolyi tűzvész után Széchenyi a szultán meghívására megszervezte a törökországi szárazföldi és vízi tűzoltó ezredeket, mellyel haláláig foglalkozott.

95 éve hunyt el Herman Ottó (Brezsnóbánya, 1835. június 26. – Budapest, 1914. december 27.) természettudós, néprajzkutató, régész, polihistor, politikus. 1853–1856 között a bécsi politechnikumban folytatta géplakatosi tanulmányait, itt keltették fel érdeklődését a természettudományok. Ezután 12 évre besorozták katonának, de hat év után sikerült leszerelnie és folytatta tanulmányait. 1863-ban harcolt a lengyel szabadságharcban is. 1879-1886. között országgyűlési képviselő is volt. A Természettudományi Társaság megbízásából hatalmas gyűjtőmunkával megírta Magyarország pókfaunáját, majd a magyar halászat könyvét. 1877-ben létrehozta és tíz évig szerkesztette a Természettudományi Füzeteket. A madártan nemzetközileg elismert tudósként számos könyvet írt a madarokról. Jelentős volt munkássága a néprajz (pl. a halászok, pásztorok ősi mesterségének kutatása), a nyelvészet és a régészet terén is.

65 éve hunyt el Richter Gedeon (Ecséd, 1872. szeptember 23. – Budapest, 1944. december 30.), a modern hazai gyógyszeripar megteremtője. 1895-ben a Budapesti Tudományegyetemen gyógyszerész oklevelet szerzett. Két évvel később külföldre utazott és több európai gyógyszerárban és gyógyszergyárban tanulmányozta a gyógyszergyártás módszereit. 1901-ben vásárolta meg Budapesten a Sashoz címzett patikát, az első hazai gyógyszergyárat 1907-ben hozta létre. A gyár első jelentős szabadalma a Kalmopyrn (1912-ben) volt. A cég a II. világháború előtt 10 leányvállalattal öt földrészen folytatta tevékenységét. 1942-ben a zsidótörvények nyomán eltávolították a gyár éléről, 1944-ig bizalmas munkatársain keresztül otthonából irányította a céget. 1944-ben sokakkal együtt a nyilasok lötték a Dunába.

(Forrás: Neumann-ház – Jeles napok, MTA KFKI – HISTÓRIA, Új Könyvpiac – Évfordulók)

A 13. Jászkun huszárezred rövid története

(Részlet Babucs Zoltán hadtörténész tanulmányából – 1. rész)

1859. április 29-én császári-királyi csapatok kelték át a Ticinón, s ezzel kezdetét vette a szárd-francia-osztrák háború. A császári hadsereg önkéntes alakulatokkal kívánta gyarapítani sorait, ezért Magyarország kormányzója, a III. hadsereg parancsnoka, Albrecht főherceg tábornagy „Magyarország hű lakóssaihoz” intézett szövegében, 1859. május 2-án, önkéntességi alapon 3 gyalogzászlóalj és 4 huszárosztály felállítását kérte oly módon, hogy a jelentkezők a háború végéig kötelesek szolgálni. A kért huszárosztályból végül kilenc lett. A Jászkun-huszárosztály toborzóparancsnokságának székhelye Jászberény volt, fiókpáncsnokságok pedig Karcagon és Kiskunfélegyházán működtek. A Jászkun Kerület most is kitett magáért, nem csak újoncokat, hanem lovakat és pénzáradékokat adott az önkéntes huszárok kiállítására.

1859. június végén szálltak nyeregbe a félig-meddig felszerelt jászkun önkéntes huszárok, s indultak el Ausztriába, de a jú-

lius 11-i villafrancai békekötés miatt már nem kerültek hadi alkalmazásra. Felmerült a kérdés, mi legyen az önkéntesek további sorsa?

A jászkun főkapitány Raimondi Sándor őrnagy segedelmével kereste meg gróf hallerkeői Haller Ferenc altábornagyot ezzel a kéréssel: a Jászkun önkéntes huszárezredet sorolják be a már meglévő huszárezredek közé 13-as sorszámmal, mivel az a jászkunok büszkeségét növelné, ha „Jászkun” nevű ezredben szolgálnak. A Kerület amúgy is évente 500 rekrutát állít ki, egy huszárezrednek pedig csak 257 újonc kell, így a jászkunok 2 huszárezredet is el tudnak látni legénységgel. Az uralkodó elfogadta a főherceg által beterjesztett elképzelést, úgy, hogy két önkéntes huszárezredet állítanak fel 4-4 századdal, a tovább szolgáló önkéntesekből. 1859. augusztus 17-én így kapták a jászkun önkéntesek a császári-királyi Jász-Kun 13. önkéntes huszárezred nevet.

(folytatás a következő lapszámban)

A jász-kun huszárok négy karácsonya

Nem hiszem, hogy az elmúlt nyolcvan évben túlságosan sok írás jelent volna meg a Jász-kun 13. Huszárezredről, arról az ezredről, amely vitézségről, bátor magyar helytállásáról különösen az első világháborúban tett maradandó, de feledett tanúbizonyságot.

Kezembe került – mert erősen megviselt állapotban ugyan, de megkerült – egy könyv, amely az ezred történetét írja le. Olvasván a könyvet, bizony kitűnik belőle, hogy mind a jászok, mind a kunok milyen hihetetlen erővel ragaszkodtak a magyarok országához, ahhoz a hazához, amely ott-hont és becsületet adott nekik. Négy karácsonyt emeltem ki az ezred naplójából, valamint egy júliusi napot. Az öt nap bejegyzése nyomán jól követhető a múlt század elejének magyar történelme, amelynek sodrát és viharát a mai napig érezzük a bőrünkön és a szívünkben.

1914. december 24. Malina szakaszvezető 14 órakor érkezett járőrrel és magával hozott egy német élelmezési vonatról lemaradt két nehéz ládát. A mai szentestén a lehaglott kedélyeket felvidította, mert a ládák frankfurti virslit tartalmaztak. A huszárok karácsonyfa után néztek, mely körül az összegyűlt ezred tagjai imádkozva és karácsonyi énekeket énekelve megfellekedtek mindennről, ami lelküket és szívüket nyomta. A hőmérséklet mínusz 10 fok.

1915. december 24. A tartós hidegben a hőmérő gyakran mínusz 17 fok alá süllyedt, de karácsony első napján enyhe idő állt be, állásaink vízzel teltek meg.

1916. december 24. Ezredünk már a harmadik karácsonyt töltötte a harctéren.

1917. július 10. Hallom, hogy az orosz fronton egy cseh hadosztály megadta magát. Két magyar ezred feltartotta az oroszokat. Ezután csak az várható, hogy a cseheknek jutalmul Magyarországot adják.

1917. december 24. Ezredünk létszáma: 1077 fő.

Az ezredet 1859-ben állították fel. Fekete zsinórzatú sötétkék atilla, fekete prémmel szegélyezett ugyanilyen mente és sötétkék nadrág volt a ruházat. Főveggként fekete, kerek, úgynevezett „honi kalapot” hordtak, sapkarózsával és fehér kakastollal. Az ezredet 1914. július 2-án hajnali kettőkor mozgósították. Néhány nap múlva az ezred szerbiai harctéren volt, pár hét múlva már az orosz hadszíntéren küzdött. 1917-ben a Gyimesi szorosban vitézkedtek a huszárok, az összeomlást Olaszországban élték meg, már aki túlélte. A nagykörű születésű jász-kun huszár szakaszvezető, az apai nagyapám túlélte annak ellenére, vagy tán éppen amiatt, hogy orosz fogságba esett 1916-ban. Jász-kun huszár volt Balajti Imre káplár Kunmadararól, Barabás Zsigmond huszár Kenderesről, Gyönyör József főpatkolómester Kecskemétről, Ézsias Vince káplár Jászfényszaruból, hogy csak néhányat említsek az ezrek közül.

Mit is üzennek a jász-kun huszárok a ma emberének?

„A magyar nemzet csak akkor teljesítheti feladatát, csak akkor lehet helye a nap alatt, ha minden egyes magyar híven követi vezetésére hivatott vezérét és kormányát oda, ahová történelmi hivatása sorsszerűen rendeli! Ha a nemzet egy emberként, saját személyével nem törődve, érdekeit a nemzet érdekének alárendeli, vagyonát, családját és életét is feláldozni készem, zárt tömegben, megbonthatatlanul halad a kijelölt úton, akkor, de csak akkor fog ez a nemzet oda jutni, hogy a Kárpátok övezte Duna-medencében végre, mint szabad magyar éljen.

Mindezekhez nem kell semmi egyéb, mint megőrizni ősi fajiságunkat és megmaradni annak, aminek születettünk: büszke, öntudatos, megalkuvást nem ismerő magyarnak.”

Így szólunk a könyv utolsó mondata. Ha ez igaz volt akkor, igaz most is.

Marsi Péter Pál

Vállalkozói európai uniós projektjeink utóélete

Az év végéhez közeledve számot kell adunk: mit tettünk..., hová értünk, ... érdemes volt ... mit kell tennünk?

2005 őszén, majd 2007 márciusában indította népfőiskolánk a vállalkozó női projekteket, amely több régiót is érintett. A projektek célja Magyarországon hagyományt teremteni az együttműködéseknek, lehetőséget adni a vállalkozó vagy vállalkozásukat tervezőknek, hogy az élehetőbb, fenntartható vidék fejlődése érdekében szakmai kompetenciájukat megerősítsék. E cél érdekében szerveztünk képzéseket, tanácsadásokat, szakmai tapasztalatcsereket, műhelymunkákat s a projekt résztvevőivel közösen állítottunk össze egy kiadványt.

Eljutottunk oda, ahová nem is reméltük. A résztvevőkkel továbbra is kapcsolatot tartunk (valóságban és virtuálisan), több rendezvényen találkozunk, szakmai tapasztalatcserekre szívesen összegyűnünk, segítünk egymásnak az információkkal, további kapcsolatokkal s együttműködünk, szervezett képzéseken részt vesznek a vállalkozói klub tagjai s természetesen van, aki elmaradt a csoporttól. Elmondhatjuk, hogy a projektjeink „fenntarthatóan működnek”. Ennek érdekében pályázatokat írunk, projekteket valósítunk meg a régi és új résztvevőkkel közösen.

Több kezdeményezés is született: egészség klub, angol nyelvi klub, fotóműhely, kiadványok megjelentetése. Nagy figyel-

Fotók: Tóth Péter

met fordítunk a disszeminációra szűkebb területen, belföldön s a lehetőségeinkhez mérten külföldön is.

Érdemes volt, hiszen „egyedül nem megy”, fontos a kapcsolat, az együttműködés és a hálózatok kiépítése. Jó az összetartozás érzése s még jobb, ha össze is tudunk fogni egy – egy közös cél érdekében.

2009. december 2-án a Lehel Vezér Gimnázium Iskolagalériájában Zsámboki Richárd – aki a Jászfényszaru Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság Fotóműhelyének tagja s egyben a gimnázium tanulója – fotóiból rendezett kiállítás megnyitóján vettünk részt.

A fotókiállítást a gimnázium igazgatója Antics István nyitotta meg, illetve a fotóműhely részéről a fiatal fotós munkáit bemutatta a műhely vezetője, Samuné Tusor Mária. A fiatal ember életútját követve kiemelkedő a reál tárgyak terén s emellett ritka az, hogy „szabadon szárnyalhatott” az élet egészen mesterületén, a fotóművészetben. Fejlődésének irányításában kiemelkedő szerepe volt a Fotóműhely vezetőjének, aki fantasztikus érzékkel válogatta ki a képanyagot s mutatta be a fiatal tehetség fejlődését. A kiállítás 2010. január 4-ig tekinthető meg.

Terveink szerint a Fotóműhely tagjainak munkáit be fogjuk mutatni további kiállításokon.

Kovács Béláné Pető Magdolna
Bedekovich Lőrinc
Népfőiskolai Társaság elnöke

Rövid hírek

Köszönet

A Pipafüst újság nevében ezúton köszönjük meg a cikkek íróinak, terjesztőknek, támogatóknak és az Új Berea Kft.-nek 2009. évi áldozatkész munkáját. A további együttműködés reményében boldog, békés Karácsonyi Ünnepeket és sikereken gazdag új évet kíván a Szerkesztőség.

Az Ország Házában

2009. december 7-én dr. Gedei József országgyűlési képviselő, Jászberény város polgármestere és Győrén dr. Czeglédi Márta Jászfényszaru város polgármestere lehetővé tette, hogy a testület tagjai, önkormányzati intézményvezetők és családtagjaik látogatást tegyenek az Ország házában. Idegen vezető kalauzolásával tekintettük meg a Parlament épületét.

Az Országház eklektikus, a Duna-part mentén hosszan elnyúló épületét Steindl Imre tervezte. Nemcsak látványa, méretei is lenyűgözőek: 268 méter hosszú és 118 méter széles. Beépített alapterülete több mint 17 000 négyzetméter; folyosói tíz belső udvart rajzolnak körül. A XIX. századi magyar ipar és képzőművészet legjobbjai dolgoztak a kovácsoltvas kapuk vascsipkéin, a kandalábereken, a homlokzatot és a termeket ékesítő freskókon, szobrok, aranyozott díszítéseken.

Csak néhány szám: többek között 90 külső és 152 belső szobor gazdagítja az épületet. A díszítéshez használt 22-23 karátos arany összmenyisége mintegy 40 kilogramm. Építése 1885-ben kezdődött, és bár 1896-ban már itt tartották a millenniumot köszöntő ünnepi országgyűlést, a munka csak 1904-ben fejeződött be.

A kupolacsarnokban látható a magyar korona és a koronázási ékszerek. Az épületben kapott helyet a nyilvános Országgyűlési Könyvtár is.

A látogatást követően az este folyamán színházi előadás megtekintésére is lehetőség volt.

Számokkal ellátott szivartartók a Parlamentben

A szivartartók annak emlékei, hogy az ülésterembe nem volt szabad égő szivarral belépni – úriember pedig olyat nem tesz, hogy eloltaná. Közel száz évvel ezelőtt itt sétált a folyosókon Mikszáth Kálmán, aki az ülésterembe való bemenetel előtt gondosan megvizsgálta a füstölgő szivarok minőségét és hosszát. A minőség a bent ülők rangjára, míg a hosszúság a beszédek tartalmasságára vonatkozott. „Jó beszéd megér egy havannát” – mondták gyakran a képviselők a szállóigévé vált mondatot.

Magyar karácsony – új kiadványunk

Szíves figyelmébe ajánljuk, hogy a Jászok Egyesülete új kiadványt jelentetett meg. A „Magyar karácsony” című, ünnepi egyházi- és népeleket tartalmazó cd ára papírtokban 1200 forint. Budapesten megvásárolható a Moszkva téri könyvpavilonban (a 61-es villamos megállójában). Megrendelhető postai utánvétellel az egyesület címein: info@jaszokegyesulete.hu, vagy 1537 Budapest, Pf. 367.

Megújulva...

Dr. Ternyák Csaba, egri érsek idén ősszel az Egri Főegyházmege összes egyházközséget kérte, hogy az egyházközségi képviselők Krisztus Király ünnepén, az egyházi év utolsó vasárnapján, november 22-én tegyenek ünnepélyesen esküt.

Így történt ez Jászfényszarun is. Esküjünkkel a korábbi és az újonnan megválasztott képviselők is kinyilvánították, hogy feladatukat Isten segítségével a legjobb tudásuk szerint látják el. Az ünnepet az tette még felemelőbbé, hogy együtt lehetünk azokkal az idősebb testvérekkel, akik oly sokat fáradoztak egyházközségünkért a korábbi évtizedekben. Csöke György plébános úr szívhez szóló méltató szavakkal mondott köszönetet. Az egyházközségünk megújult képviselőtestületének tagjai feladatuk betöltéséhez kérik a hívek segítő közreműködését, imáit és lehetőségük szerinti anyagi támogatását.

* * *

A Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság kiadványai

ZARÁNDOKÚTON A JÁSZSÁGBAN

A jászfényszarui egyházközségünk kétnapos zárandokutat szervezett, melynek során meglátogattuk a Jászság valamennyi templomát.

Ehhez kapcsolódóan jelentettük meg a Jászság katolikus templomait bemutató könyvet, amely a templomok rövid ismertetését és fotóit tartalmazza. A könyv szerzői: Farkas Kristóf Vince, Pető István. A felelős kiadó: Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság. A könyv vásárlói ára 1000 Ft/db.

JÁSZSÁGI CIVIL NAPTÁR 2010

A 2010. évi civil tervezői naptár, amelyben megtalálhatók a jászfényszarui civil szervezetek s a velük kapcsolatban lévő jászsági, megyei szervezetek adataira. A naptár egyes hónapjait a népfőiskolai társaság Fotóműhelyének tagjai által készített fotók díszítik. A naptár vásárlói ára 600 Ft/db.

Továbbra is kapható:

a „GYÖKEREINK” – Jászfényszaru a Duflex Fotográfiai Stúdió szemével. Bedekovich Füzetek 5. c. könyv, amely fotókat és verseket tartalmaz (Jászfényszaru, 2004). Vásárlói ára: 1800 Ft.

VÁLLALKOZÓ NŐI PRAKTIKÁK ÉS FORTÉLYOK – elmélet és gyakorlat a mindennapokból.

Vállalkozó nők kézikönyve (Jászfényszaru, 2008). Vásárlói ára. 700 Ft.

A kiadványok megrendelhetők, megvásárolhatók Jászfényszarun a Bedekovich Népfőiskolánál és a kijelölt helyeken. Érdeklődni lehet: Kovács Béla • info@bedekovich.hu • 06-30-579-0164

Zarándokúton a Jászságban – a Jászságért (II.)

Október 10-én reggel 6 órakor ismét megtelt a jászfény-szarui templom zarándokokkal.

A szentmisében Csőke György atya feltette a kérdést mindannyiunk számára: „Van-e időnk vasárnap a templomba jönni, vagy a bevásárló központokba megyünk, a fogyasztás templomaiba?! Van-e időnk Isten szavát meghallgatni? Milyen boldogok azok, akik meghallgatják és megtartják.

Mi úgy élünk az utolsó időkben, hogy tudhatjuk Velünk az Isten.

Az utóbbi időben az emberek pszichológusokhoz járnak, mert igénylik a spiritizmust. A megszentelt élethez kell a lelki életben való előrehaladás, s bármikor el lehet indulni ezen az úton.

A Papság éve és a Ferences Rendtartomány 800 éves évfordulója alkalmával, gondoljunk bele hogyan élhettek régen az atyák. Ferenc maga mellé vette Leót és sétáltak a városban – prédikáltak. Úgy prédikáltak, hogy Jézus jelenlétében éltek.

Mi is így indulunk el a mai napon zarándoklatunkra, a jelenlétünkkel prédikálunk. A templom úgy tölti be a jelenlétét, ha hívekkel van tele. A hívek a templom élő kövei.

S mindez a szeretetben mutatkozik meg, ahogyan hordozzuk Jézust. Olyan ez a zarándokút, mint egy körmenet” – ezekkel a gondolatokkal indultunk utunkra.

Első megállónk **Pusztamonostor határában** egy útszéli kereszt volt.

Az útszéli keresztnek nagy jelentősége van. A keresztnek helyei fontos pontok voltak a térképeken. Segítették a tanyavilágban és a szántóföldeken a tájékozódást. Gyakran ezekről kapták nevüket az egyes tanyadűlők. A kereszt tisztelete általános volt a magyar nép körében. Az arra járó férfiak megemelték kalapjukat, míg a nők keresztet vetettek. Néha több asszony, esetleg egy egész rózsafüzértársulat kereste fel a falu keresztjeit. Ilyenkor virágot, koszorút vittek rájuk. Fontos állomások voltak a búcsújárás útvonalába esett keresztet. Ezeknél a búcsúsok megálltak imádkozni, énekelni. Ezt a hagyományt folytattuk mi is: imádkoztunk és énekelünk.

Jászágóra érve énekszóval léptünk a templomba, amely a **Jézus Szíve titulust** viseli és a Jászság legújabb temploma. Itt is vártak már bennünket, s rövid ismertetőt kaptunk a település múltjáról és jelenéről valamint a templom építéséről. Népes, virágzó jász település volt Jászágó. Már a XV. században említik templomát, azonban a török időkben elnéptelenedik.

A redemptio után újra települ, és kialakul a tanyavilág is. 1924-ben épül egy iskola és a kápolna. Ma az iskolának 41 tanulója van. 15-20 fő hittanra is jár. Az új templom – amely a Jászság legfiatalabb temploma egyben – 1989. október 1-én lett felszentelve Seregély István egri érsek által.

Jóleső érzés volt üldögélni ebben a hajóra emlékeztető templomban. Körbenézve nem láttunk gyóntatószéket, a hívek mondták, bent a kis teremben szoktak gyónni.

A régi nyilvános gyóntást, mely a személyes bűnök megvallására kötelezett, ma már nem gyakorolják, a közgyónás viszont csak általánosan utal vétkeinkre és a halálos bűntől nem oldoz fel. Ez csak a fülgyónás által érhető el. Teljesen hibás felfogás, hogy bűneinket a papnak, mint magánszemélynek és nem Istennek gyónjuk meg. A felszentelt pap Isten képviselője a Krisztustól kapott felhatalmazás szerint. Joga van bűneinktől feloldozni és szigorú kötelessége a gyónási titok megőrzése, akár élete árán is. Amíg néhány katolikus idegenkedik a gyóntástól, volt olyan jeles protestáns, pl. Jókai Mór, aki irigyelte felekezetünkétől a gyónás lehetőségét.

A lelki élet azonban a gyakorlatban nem fog működni a bocsánatos bűnök megvallása nélkül. Aki Istent mindenek

fölött akarja szeretni (márpedig az evangélium erre kötelez bennünket), annak valamennyi gyarlóságával föl kell vennie a harcot, leghatékonyabb fegyverünk pedig éppen a szentgyónás. Három-négy hetente, de legalább havonta gyóntunk kell, hogy előre tudjunk haladni.

E rövid elmélkedés után a templomból átsétáltunk az iskolába, ahol szépen rendben tartott iskolai kápolna is van. Görbe Jánosné Amálka idejárt iskolába, szívesen osztotta meg velünk gyermekkori élményeit. A kápolnában látható a Keresztút is kis képeken.

Utunk következő állomásán, **Jászárokszálláson** Gyenes Gyula plébános úr köszöntötte zarándokcsoportunkat a **Szentháromság tiszteletére** felszentelt templomban, és kifejezte örömét, hogy a Papság évében sorra látogatjuk a Jászság templomait. Röviden bemutatta a települést, annak történelmét és a templomot, amely igazi ékessége a városnak. Jászágó, Tarnaörs és Visznek is ide tartozik, a kápláni feladatokat András Zoltán látja el.

A szombat esti szentmisét az ún. zárda kápolnában mutatjuk be. Hosszú évtizedeken át éltek a városban szerzetesnővérek, az Isteni Megváltó Leányai Rend tagjai óvodát, iskolát tartottak fenn, nőnevelést végeztek. Később hittan órákat tartottak, de tanítottak nyelvet, gyors és gépírást, zenét. Amikor megöregedtek mind a hárman Piliscsabára költöztek. Nagyon hiányzik a jelenlétük a városnak. A kiserdőben van egy Havas Boldogasszony kápolna, ahol búcsú alkalmával augusztus 5-én és szept. 8-án tartunk szentmiséket.

A Községi Házban sokféle csoport működik: Családcsoport, Cserkész Csoport, Karitászcsoport, van Karizmatikus imacsoporthoz, Felnőtt Katekézis. Külön van egy csoport a gimnazistáknak, s létrehoztunk egy alapítványt, amely támogatja a főiskolásokat és gimnazistákat, akik vallásérkölsi nevelésben is részesülnek.

Vasárnaponként 4 alkalommal tartunk szentmisét 4-500 fő vesz részt ezeken. Hitoktatásban 4 helyen 610 fő részesül – fejezte be tájékoztatóját a főesperes úr.

A templom előtti kandeláberek felállítását családok vállalták magukra. A templom környéke rendezett, városias hangulatot ad a térnek.

A Jászárokszállásról Jászberény felé vezető út mellett szépen rendbe hozott kőkereszt állnak, s elhaladunk Négyzállás kis temploma mellett is. A környező tanyákon élő emberek évszázadok óta itt találkoznak egymással. Innen már csak pár kilométer és **Jászberénybe** érünk. A Zagyva híd melletti Szent Vendel szobor már ismerős mindannyiunknak.

A **Szűz Máriáról elnevezett** Szentkúti templomot látogatjuk meg először Kiss Lajos plébános úr fogad bennünket, aki valamikor Jászfény-szarui is szolgált.

Jó szívvel emlékszik vissza arra, amikor Pintér Pali bácsi mellett káplánkodott és biciklivel járt ki a Homok tanyára és a Vasút tanyára Ez 1963-65 közötti években történt.

Ezután nagy lelkesedéssel mesélt a templom történetéről – a szentkútról –, amely 52 méter mély. 1747-től vannak ismereteink erről a helyről, gyógyulásokról is hírt adnak, június 27-én volt a nagy fakadás. Ennek emlékére ma is mindig Szent László litániát mondanak. A templom kertjében van a Szent László Ház, amely jó hely a közösségi élet szervezésére, itt működnek a különböző csoportok, így az Irgalmasság imacsoporthoz is. Közös imádsággal és énekekkel köszöntünk el ettől a kedves helytől.

A **Ferences templomban**, vagy népiesen **Barátok templomában** folytattuk zarándokutunkat – ez a jászok megtérésének ősi bölcsője –, a ferences barátok jó kapcsolatban voltak a jászokkal. A **Jézus nevének tiszteletére**

szentelt plébániatemplomban Taczmán András várt már bennünket, s mutatta be részletesen a látnivalókat. Az 1472-ben felszentelt templom a koldulorendi szokások szerint épült – a torony a szentélynél van. A gyóntató folyosón van egy szép régi gótikus bejárat.

Az emeletes kolostor hatalmas épületében kisebb megszakításokkal kb. 150 évig Szerafi Collegium működött, ahol a papságra készülő fiatalok laktak középiskolai tanulmányukat a helyi gimnáziumban végezték. A Collegium utolsó időszaka az 1930-as évektől 1949-ig tartott. 1928 és 1941 között itt működött a Kapisztrán Szent Jánosról Nevezett Rendtartomány Hittudományi Főiskola bölcseleti tagozata. 1936/37-es tanévben itt volt a kispapok lelki vezetője az 1946-ban mártírhalált halt híres hitszónok, P. Kiss Szaléz. A felosztás időszakában itt működött a rend laikus noviciátusa. (Ők nem felszentelt papok, hanem dolgozó testvérek lettek.)

A kolostor 1950. június 10. és augusztus 1. között internálótáborként működött. 17 helyiségből 121 férfi 7 nő szerzetest internáltak a jászberényi kolostorba. Megosztásuk: férfiak esetében: jezsuita 35, domonkos 3, 52 ferences, szalézi 4, piarista 2, premontrei 2, kapucinus 2, verbita 11, lazarista 9, minorita 1 fő. Nők esetében: salvator nővér 4, annunciata 3 fő. Összesen tehát: 128 fő. Közülük kb. 30 fő jezsuita szerzetes megszökött, a megmaradt létszámhoz hozzáadva a helyben lakók számát láthatjuk, augusztus 1-je után kb. 118-120 fő elhelyezéséről ellátásáról kellett gondoskodni. Ez nem kis feladat elé állíthatta a berényi barátokat, ugyanebben az évben, szeptember 8-án szabadult fel a jászberényi internálótábor. Az internáltak néhány nap múltán elhagyták a kényszertartózkodási helyüket.

1950. november 5-ével a kolostor egyházi jellegű állami szociális otthon lett. Az Egyházi Szeretetszolgálat működött a fenn, de az állam is támogatta. Az intézményben 60 év feletti szerzetesnőket helyeztek el. Az intézet a rendszerváltás óta, 1991-től önálló egyházi szociális otthonként működik. *A dél éppen a Barátok templomában ért minket, s elimádkoztuk az Úrangyalát.*

Utunk következő állomása a **Nagyboldogasszony** főtemplom volt – ahol Dr. Medvegy János címzetes apát úr fogadott bennünket az éppen fölállványozott falak között. Mindössze három olyan templom van magyarok lakta területen, amelynek tornyán a Szent Korona látható, s ezek közül nekünk minden bizonnyal ez a legszebb (Pozsonyban és Ipolybalogon van hasonló). Az oltárokon körben jász hímezéssel készített terítők láthatók – még így építkezés közben is nagy erővel hat ránk a templom történelmi levegője.

Külön örömünkre szolgált, hogy találkozhattunk Kovács Tamás káplán atyával is, aki köszöntésünkre megérkezett. Mielőtt buszra szálltunk még megnéztük a templom mellett található Rákóczi keresztet, s rajta elgondolkoztató felirat:

„Akit az égben
Vezérnek ítélnék
Ha nem akarja is
Sorsa lesz egy népnek
Fölfelé hulló csillaga”
(Gál Áron)

Jászberénytől az Új temetőben tett tisztelegéssel távoztunk, ahol 100 apáca van eltemetve, a közelgő Minden-szentek és halottak Napja tiszteletére együtt imádkoztunk az elhunytakért.

A temetőből egyenesen Jászfelsőszentgyörgyre vettük az irányt, a Szent György vértanúról elnevezett szép kis temploma gondozott kerttel van körülveve. A településen 1836 fő lakik – nagyon fogyásnak indult a népesség, még van 1-8 osztály, de csak 8-15 gyerek jár hittanra. Vendégfogadónk elmondja, hogy a főoltár melletti angyalokat ellopták, a templomot itt sem lehet nyitva tartani. Pedig milyen nagy szükség lenne rá, hogy napközben egy kis imára, lelki feltöltődésre be tudjon térni bárki. Jászberényből jár ki a pap, az utolsó pap Nagy István volt itt, de 1986-ban meghalt.

Zarándokutunkat ezúttal is felajánljuk a papságot, családjainkért és az egyházért – együtt imádkozunk a megjelent hívekkel, akik egészen a sarokig kísérik bennünket.

A búcsúzó képek végig kísérik bennünket a zarándoklat során, a fogadásunkra összejött helybéli hívek, akik megosztják velünk örömeiket és gondjaikat, s távozáskor szemükben vegyes hálával és aggodalommal még egy Isten hozzádot intenek. Könnybe lábad tőle az ember szeme, mert ebben a gesztusban benne van a jövőbe vetett bizalom, de a féltés is.

Egy számunkra elég ismeretlen úton Pórtelek felé vesszük az irányt. A Jászberényhez tartozó település 100 éves temploma, amely a Jézus mennybemenetele titulust viseli már nyitva áll, várnak bennünket. A főoltár két oldalán Szent Péter és Szent Pál kepei láthatók. A templombelsőn Benke László jászberényi festőművész festette 1956-ban. Az ő nevével, munkáival számtalan templomban találkozhattunk itt a Jászságban.

A településen mintegy 500 fő lakik, óvoda még működik, de az iskolás gyerekeket már másik településre szállítják reggelente. Vasárnap és csütörtökön van mise – a pap a kántorral együtt Jászberényből érkezik, a tavalyi évben 5 elsőáldozó volt, vasárnaponként 30-40 fő jön el szentmisére.

A templom előtti tér szépen felújítva, szinte várja, hogy aki kilép, a templomból itt egy kicsit megálljon, megpihenjen. A templommal szembeni plébánia épületet szépen felújították, azonban már magánkézből van. A pórtelki hívektől imával és énekszóval búcsúzva, most visszakanyarodunk Jászapátihoz, hiszen ígértük Imre atyának, hogy egy hét múlva találkozunk.

A Jászság hatalmas, s egyetlen kéttornyú temploma már messziről hívogatónak kimagaslik a tájból. A Kisboldogasszony titulusát viselő templomban is nagy szeretettel várnak minket, Kladiva Imre atya részletesen bemutatja a templomot és az egyházközség munkáját. A templom bejáratánál a képviselőtestület tagjainak fényképes bemutatkozása látható, a másik oldal bejáratnál a hittanos gyerekek kis füzetei láthatók, mind-mind egy nagyon élő, színes egyházközségi életre utalnak. A vasárnapi szentmisén 300 fő szokott átlagosan részt venni. A gyerekekkel hitoktatók foglalkoznak, nemrég 3 csoporttal voltak hittanversenyen.

Esperes úr részletesen beszámolt a templom jelenleg is zajló belső felújítási munkálatairól, amelyek mivel tekintélyes összegbe kerülnek, nagy feladatot rónak a munkatársakra és a hívekre. Közös imával és énekkel kértük a jászapáti munkájára Isten áldását!

A templomot ezt követően körbejártuk, hiszen az egyik külső támpilléren található feliratról tudhatjuk, hogy 1493-ban Horváth Lukács apátiszállási kapitány építtette.

A bátrabbak azután közülünk felmerészkedtek a toronyba, sőt a templom tetejére is.

A sekrestyében megterített bőséges asztalról ki-ki ízlésének megfelelően lakmározhatott – külön köszönjük a finom szőlőt és almát, ami igazán jólesett zarándoklat közben.

Tagadhatatlanul sok szépet láttunk és hallottunk, s így közeledve a második nap vége felé elmondhatjuk: eddig azt hittük ismerjük a Jászságot, hiszen itt élünk, de ez az ismeret bizony nagyon hiányos és felületes volt.

Jászapátiból Jászdózsa felé vettük az irányt, ahol a Szent Mihály főangyalról elnevezett templom előtt sokan vártak bennünket – nagyon megható volt, könnybe lábadt a szemünk.

Énekszóval léptünk a templomba, itt is kedves ismerős Varga András atya köszöntött bennünket: „Nem minden jázs falura jellemző az örökség megőrzése és átadása. A három település azok közül, ahol szolgálok ez a legvallásosabb, itt érzem a legjobban magam, itt mindig van valaki, aki megkérdezi, ha kijövök, atya hogy van, miben segíthetünk? Amikor ide készültem azt mondták a többi pap-társaim: vigyázni kell a jászokkal, mert nehezen fogadják be a papot! Most kérdezik: milyenek a jászok? Azt szoktam mondani: se nem jobbak, se nem rosszabbak, mint mások, a Jó Isten kegyelme szerintiek. Itt Jászdózsan átlagosan 100-an járnak templomba, van ifjúsági csoport 12-15 fő hittanos. A templom felújításra szorul, sok pénzt kellene összegyűjteni, repedeznek a falak.

„Szent Mihály erejére most is nagy szükségünk van, mert Lucifer erősen dolgozik. XIII. Leó pápa éppen szentmiséjét fejezte be egy vatikáni kápolnában 1884. október 13-án. Már távozni készült, amikor hirtelen megállt az oltár lépcsőjénél. Mereven állt mintegy tíz percig, mint aki önkívületbe esett. Arca hamuszürke lett. Amikor újra megmozdult, egyetlen szót sem szólt a körülötte állókhoz, hanem dolgozószobájába sietett és íróasztalához ült. Ott megfogalmazta azokat az imákat, amelyek végzését minden szentmise után elrendelte

Bizalmas munkatársainak XIII. Leó elárulta, hogy ördögien gonosz hangot hallott, amint ezt mondta: – El tudom pusztítani Egyházadat! Jóságos hang válaszolt. A pápa úgy érezte, az Úr beszél a sáttal. Hasonlóan a Jób könyvében zajló párbeszédhez a sáttan időt és felhatalmazást követelt, hogy csapásokkal sújtsa az Egyházat, az Úr pedig hatalmat engedett neki a 20. század nagyobb része fölött, hogy Egyházát próbára tegye.” – fejezte be előadását Varga András atya, majd a templom bemutatása után arra kért bennünket imádkozzunk el együtt a Szent Mihály imát:

Szent Mihály arkangyal,
védelmezz minket a küzdelemben;
a sáttan gonosz kísértései ellen légy oltalmunk!

Esedezve kérjük: „Parancsoljon neki az Isten!”
Té pedig, mennyei seregek vezére,
a sáttant és a többi gonosz szellemet,
akik a lelkek vesztére körüljárják a világban,
Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére!
Amen.

A közös imádság után bőséges vendéglátásban volt részünk, köszönettel és énekszóval léptünk ki a templom ajtaján, ahol még sokáig integettek utánunk a kedves jászdózsi hívek.

Erősen sötétedett, mire Jászfákóhalmára értünk – a Szent Jakab apostol tiszteletére nevezett templom előtt már vártak a hívek bennünket, sok lépcsőn kellett felkúszni, hiszen dombon áll a templom. Végül mindenkinek sikerült s szép énekszóval léptünk együtt a templomba. Itt is Varga András atya volt a vendéglátónk – ez a plébánia is hozzá tartozik, s állandó lakása is itt van. Szeretettel köszöntött bennünket, s kifejezte reményét, hogy biztosan sok kegyelemben és ajándékokban részesültünk e két napos zarándoklat alkalmával. A jákfóhalmi templom több ereklyével is rendelkezik, mint pl. a Szent Kereszt ereklye, a Szent Jakab apostol ereklyéje azonban ezeket nem hagyhatják elől a mai világban, mert sajnos nem minden ember számára jelenti azt, amit nekünk, de most, a zarándok testvérek számára kitéttük, lehet előttük imádkozni – hívta fel figyelmünket az atya.

Fotók: Nagyné Kiss Mária

A gazdag vendéglátás, a szíves fogadtatás mindannyiunk számára nagyon megható volt.

Pusztamonostoron a Kisboldogasszony tiszteletére felszentelt templomban fejeztük be szentmisével a zarándoklatot. Szentbeszédében Csöke György atya a zarándoklat vezetője kifejtette: „Ez a két hétvége, mint egy lelki gyakorlat minden egyes helyen egy-egy meglepetést nyújtott számunkra. Különösen hálásak vagyunk az élő egyházközségekért, hiszen megtapasztalhattuk, hogy közösségek fogadtak bennünket sok-sok szeretettel, együtt imádkoztunk, énekeltünk, megosztottuk egymással örömeinket, figyeltünk egymás beszámolóira. Reménységgel tölt el mindannyiunkat a minden nehézség ellenére élő és megújulni képes egyház, amelynek valamennyien tagjai vagyunk.”

Este 8 óra értünk haza Jászfényszaruba a nekünk legkedvesebb templomunkba – elfáradtan a hosszú naptól, de telve reménységgel, hiszen tudjuk Krisztus a szeretetet jött el meghirdetni és megtapasztaltatni mindenhol, ahol igazi szeretet van. Ahol szeretet van, ott lehet találkozni Krisztussal, mert az Ő erejével lehet valakit úgy szeretni, ahogy Ő szeretett, ingyenesen és feltétel nélkül. A jászdózsi templomban láthattuk szerényen meghűződva Molnár C. Pálnak a „Szent Család útján” című nagyon értékes képét, amellyel a közelgő Karácsonyi Ünnepekre kíván szeretetben, megértésben együtt töltött napokat Valamennyi Kedves Olvasójának a zarándoklat tudósítója – Nagyné Kiss Mária.

A helyi kiadványok közösségformáló ereje

címmel rendezte meg Népfőiskolánk a hagyományos Erzsébet napi programon azt a kerekasztal-beszélgetést, amely egyúttal a „Zarándokúton a Jászságban” című új könyv bemutatója is volt.

A kerekasztal résztvevői: Győriné Dr. Czeglédi Márta polgármester, Kovács Béláné Pető Magdolna, a Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság elnöke, a kötet kiadója, Csöke György plébános, a könyv „ötletgazdája”, Farkas Kristóf és Pető István, a kötet szerzői, valamint Vas Ágota, a nyomda képviselője voltak.

Bevezetőjében Nagyné Kiss Mária a kerekasztal-beszélgetés vezetője feltette azt az egyszerű kérdést: ha megkérdeznék, hogy felelnél arra a kérdésre: Ki vagy Te? Önmeghatározásunk, identitásunk nem csak azért fontos, hogy megfelelő választ tudjunk adni, hanem elsősorban azért, mert ez meghatározza gondolkodásunkat, cselekedeteinket. Mi itt a Jászságban különösen az elmúlt két évtizedben annak vagyunk a tanúi, hogy sorra alakultak a helyi értéket felfedező és óvó egyesületek, alapítványok. A hagyományörző csoportok irányításával újra divatba jött a népviselet, a huzárkodás. Szeretjük ezt a tájat, jásznak, jászságinak valljuk magunkat, védjük értékeinket. Ez a kötet – amit itt ma bemutatunk – is ilyen értéket mutat fel: a katolikus

Jászság jellegzetes épületeit, templomait, amelyek azonban nemcsak kövek, hanem a hívők által megtestesített valóság is. Ezt mindannyian megtapasztalhattuk, akik részt vettünk a Jászsági zarándokúton október 3-án és 10-én.

Először a polgármester asszony kapott szót, aki örömet fejezte ki, hogy egy ilyen kezdeményezés jött létre, örül annak, hogy az önkormányzat is tudta támogatni ezt a kiadványt.

Hozzászólásában Csöke György atya kifejtette sok jeles évforduló van ebben az évben: a Ferences Rend 800 éves születésnapja, ismerjük az ő jótékony munkáját a Jászságban, és a

Papság Éve, amely a jövő évre is áthúzódik, mind – mind azért fontosak, hogy ráirányítsák a figyelmünket: *a földi értékeket ne helyezzük a lelkiek elé.* Ahhoz, hogy nemzetünk megmaradjon egészséges lelki létű, szeretetre képes emberekre van szükség, akik felismerik az értéket és gazdagítják azt. Csöke atya elmondta, nagyon örül, hogy ez a két fiatal, Kristóf és István ilyen komolyan vették ezt a munkát, s fáradságot nem kímélve járták a településeket.

Fotók: Tóth Péter

Valóban így volt-veszi át a szót Farkas Kristóf a könyv írója-többször is vissza kellett menni egy-egy településre, beszélni a plébános atyákkal, megnézni egy-egy adatot, hogy a kedves olvasó pontos információkhoz jusson. „Boldog vagyok, hogy ilyen szép lett a könyv – Isten dicsőségére készítettük.” – fejezi be Kristóf.

Pető István a fotók készítésével szintén megküzdött, hiszen volt olyan alkalom, hogy amikor elindult valamelyik településre, még sütött a nap, odaérve azonban már nem tudta úgy elkészíteni a képet, ahogyan tervezte, ezért aztán több alkalommal is el kellett látogatnia egy-egy településre, de nem bánja, mert minden alkalommal felfedezett valami újat, ami eddig elkerülte figyelmét.

Végezetül a kerekasztal vezetője a kiadó és a nyomda képviselőit kérte meg, mondják el, számukra mit jelentett ez a kiadvány.

Kovács Béláné Pető Magdolna a következőket válaszolta: a nagy munkán túl megtiszteltetés, hogy e jeles alkalomból kiadhatjuk ezt a könyvet, hiszen nem először áll népfőiskolánk egy-egy nemes ügy mögé. Természetesen sok-sok munkát is adott ez a kiadvány, hiszen az előfizetők és támogatók megkeresése, a nyomdai munkák előkészítése, szervezése a mi – szívesen – vállalt feladatunk is. Nem kevés izgalommal vártuk a kötet megjelenését s azt pedig még inkább, hogyan nyeri el tetszését az olvasóknak.

Örülünk, hogy ebben az évben sok család karácsonyfája alá kerülhet ez a szép ajándék.

Vas Ágota meghatottan elmondta, hogy mint régi jászfényszarusi, minden hírnek, eseménynek, amit itthonról hall, nagyon örül. Édesapja jelenleg is itt él, gyakran meglátogatja őt s még mindig nagyon kötődik szülőfalujához. A Pipafüst nyomdai

munkálatai jelentik az állandó kapcsolatot, s most ez a könyv büszkeséggel tölti el, hogy az ő nyomdájukban készült és megjelenhetett.

A beszélgetést követően az előfizetők, érdeklődők izgalommal s az elismeréssel vették kezükbe a könyvet – többen dedikálták a szerzőkkel. Ebből az alkalomból megismerhették a Civil Kalendárium 2010 kiadványt is.

Kellemes beszélgetéssel, a vásári forgató megtekintésével – ahová csalogatott a mézes kalács és kürtös kalács fahéjas illata – zárult az Erzsébet napi program. A kézműves termékek mellett először láthatuk a helyi termékeket: mint pl. a dióbél, szárított fűszerpaprika és az ízletes rostélyos kalács.

Nagyné Kiss Mária
Kovács Béla

„Egy ajándék éppen annyit ér, amennyi szeretettel kiválasztották.” (Thyde Monnier)

Karácsonyi közhely, hogy adni jó, sőt adni jobb, mint kapni. Szerintem viszont mindannyian egyaránt várjuk, hogy adhasunk és kaphassunk is egyszerre. Azonban az évnek nemcsak ezen a napján lenne fontos, hogy kimutassuk tiszteletünket, szeretetünket egymás iránt. Először is szánjunk időt arra, hogy kigondoljuk, mivel lephetnénk meg családtagjainkat, szeretteinket. Ne magunknak vásároljunk, ne kapkodva, az utolsó percben, mert úgy az esetek nagy részében ötletlen, személytelen darabok kerülnek a fa alá. Érdemes egész évben gyűjtögetni az ajándékokat. Nem biztos, hogy a mi szívünk vágya más is örömmel tölti el. Az ajándék akkor okoz igazán örömet, ha személyre szóló, ha azt sugallja, hogy aki adta, ismeri a másikat.

Az ajándék legyen személyre szóló, de ne személyeskedő! Ha lehet, ne akarjunk üzenni az ajándékkal – kivéve természetesen, ha a pozitív érzéseinket szeretnénk közvetíteni. Sértő ajándékot nagyfokú illetlenség adni. (Más kérdés, hogy ezt nevezhetjük-e ajándéknak.) Például egy jegygyűrű üzenete valószínűleg örömmel fogja eltölteni az ajándékozott félt.

Előfordulhat, hogy kedvesünket intim holmival lepjük meg – ezt semmiféleképpen se adjuk át családi körben. Várjuk meg, amíg kettesben maradunk, és akkor nyújtuk át.

Távoli rokonoknak, kollégáknak általában nehéz személyre szóló ajándékot venni, de azért igyekezzünk kerülni a sablonokat. Tartsuk észben, kinek mit ajándékoztunk, mert igazán kellemetlen negyedszerre is vázát ajándékozni a nagynéninek, és csíkos sálát az unokahúgnak, valószínűleg nem fog neki örülni, arról nem is szólva, ha mi magunk kapjuk vissza, amit ajándékoztunk anno. Sőt léteznek körhajándékok is, amelyek már szinte minden családtagnál jártak különböző alkalmakkor, ezek a szituációk aztán a családi legendáriumban – jobb esetben – anekdo-

Illemteni leckék IV. Karácsony

taként kerülnek be. A kollégák esetében kerüljük a nagyon személyes ajándékokat, mert vagy nem találjuk el a szíve vágókat, vagy pletykákra adhat okot. Némi humorral persze lehet fűszerezni az ajándékozást, de vigyázzunk, ne legyen sértő!

Pénzt ajándékozni az egyik legudvariatlanabb gesztus! Kerüljük el, még akkor is, ha tudjuk, hogy az illetőnek bizony nagy szüksége lenne a segítségre. Ezt megtehetjük máskor, más alkalommal, de karácsonykor nagyon illetlen! Könyvet vagy CD-t csak akkor ajándékozzunk, ha ismerjük a másik ízlését. Egy-egy látogatás alkalmával nyugodtan feltérképezhetjük, milyen könyvek, CD-k és DVD-k sorakoznak a polcon, így elkerülhetjük azt a kellemetlenséget is, hogy már egy meglévő darabbal lepjük meg az ismerősünket.

A csomagolás legalább olyan fontos, mint maga az ajándék. Szánjunk erre is időt, megéri. Manapság már ezerféle csomagolás közül választhatunk, de a környezet-tudatosság és takarékoság jegyében egészen nyugodtan használhatjuk az előző években eltett, szépen kisimított, használt csomagolóanyagokat, tasakokat. Egy új kártyával, szalaggal újjá tehetünk bármit. (Ez a megoldás csak szűk családi körben ajánlott!)

Várjuk ki a megfelelő pillanatot! Lehet, hogy már alig várjuk, hogy lássuk a másik arcát ajándékbontogatás közben, de uralkodjunk a türelmetlenségünkön. Adjuk meg a módját. Az ajándékozás pillanata legyen meghitt és hangulatos, hogy megkoronázza az ünnepet. És végül ne felejtjük el semmi esetre sem, hogy az ajándékozás önzetlen dolog. Az „Ugye tetszik?” kérdés a világ egyik legfelesle-

gesebb formalitása, hiszen kellemetlen helyzetbe hozza a másikat. Nyilván nem lehet minden ajándék telitalálat, de abból, hogy a másik használja, szereti-e a tőlünk kapott dolgot tanulhatunk is, és jövőre ügyesebben választunk. Ne saját kreativitásunk öngazolását keressük a szeretet ünnepén, hanem adjunk örömet a másíknak, pusztán az öröm kedvéért. Szóljon a pillanatról, akit éppen megajándékozunk, és ekkor élhetjük át a karácsony igazi pillanatait. Tartsuk ezt szem előtt! Ezek után már mindegy is, hogy mit veszünk, vagy készítenek egymásnak, csak szeretettel tegyük azt.

Nem is olyan régi, szép szokás volt a képeslapküldés, ami lassanként kezd kihálni, sajnos. Ezzel a gesztussal jelezhetjük távolabbi rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, hogy gondolunk rájuk a szeretet ünnepén. E-mail formájában ez a hagyomány már nem az igazi, ezeket az üzeneteket nem lehet felfűzni, és kitenni a kandalló fölé. **Aki kedvet érez hozzá, küldjön ebben az évben is hagyományos képeslapot!**

Magyarországon a karácsony a szentestével kezdődik, ezt a napot mindenki szűk családi körben ünnepli, ezen az estén nem illik háborgatni senkit, sem személyesen, sem telefonon, ez az este szigorúan a családoké. Karácsony első és második napján viszont látogassuk meg szeretteinket, főleg azokat, akik egyedül vannak, kívánjuk boldog ünnepeket, mert ez az ünnep a családköről, a meghittségről, a szép és a jó, a szeretet születéséről szól. Igazi örömműnnepe ez, jó lenne, ha egész évben emlékeznénk erre.

Egy idézettel búcsúzom erre az évre, és kívánok minden kedves olvasónak meghitt és áldott ünnepet!

„Betelehem csillaga vezet három királyt
köszöntve Mária újszülött kis Fiát.
Karácsony este van csend honol a tájra
szeretet szívekben békesség hazája.”

(Bodor Miklós: Betelesemi csillag) – Forrás: internet
Nagy Ildikó

Jászfényszaru Város közbiztonsági helyzetéről

2009. 12. 08-án a Környezetvédelmi Mezőgazdasági és Közbiztonsági Bizottság ülésén Terenyi Imre r. hadnagy, Rendőrparancsnok előadásában megismerhettük a Jászfényszaru Rendőrparancsnok 2009. évi tevékenységével kapcsolatban többek között az alábbi adatokat, és információkat:

A bűnügyi helyzet:

Az idei évben emelkedés volt tapasztalható az ismertté vált bűncselekmények számában, ezen belül lopások, és a betöréses lopások esetében is az előző évhez képest. Ezt egy sorozatbetörés nagymértékben befolyásolta, amikor egy reggelre 7 családi házból történt lopás a településen. A bűnügyek nyomozását tekintve elmondható, hogy közel minden harmadik bűncselekmény elkövetőjét sikerült azonosítani, és velük szemben eljárni a rendőrök munkatársainak. A jövőre vonatkoztatva elvárás az ideinél nagyobb mértékű rendőri közterületi jelenlét.

Közlekedésbiztonsági helyzetet:

Jászfényszaru városban kialakításra került körforgalmi csomópont, és a nemrégiben átadott kerékpárút egyértelműen növelte a közlekedés biztonságát.

A körforgalom a 32-es út és a 3106-os út kereszteződésénél, míg a kerékpárút a település időszerűségeként jelentős számú kerékpáros forgalmát tette biztonságosabbá.

A Samsung Zrt. üzeme előtt történt halálos kimenetelű kerékpáros baleset rávilágított a még megoldandó feladatokra, amelyek tekintetében a rendőrség munkatársai egyeztettek az Önkormányzattal.

Rendszeresen hajtják végre közúti, illetve sebességmérő ellenőrzéseket a szabálytalanul közlekedők kiszűrése érdekében.

Balesetek száma: halálos – 1, könnyű sérüléssel – 3, súlyos sérüléssel – 7.

Az idei évben is sor került egy közlekedésbiztonsági bemutatóra az általános iskola részére, ahol elsősorban a kerékpáros gyermekek mérhették össze tudásukat. A kisrendőri tevékenység az általános iskola előtt gyalogos átkelő hely előtt folyamatosan működik a rendőrök lehetőségeihez mérten segítséget nyújt részükre a reggeli időszakban. Oktatásukban segítséget nyújtottak a rendőrség munkatársai. A diákok felelősségteljesen tevékenykednek, a közlekedők pedig betartják jelzéseiket. Több helyi állampolgár tett javaslatot az ún. kis-iskola előtti gyalogosforgalom segítése érdekében, esetenként a rendőrök dolgozói ott is segítettek a forgalmat. Egy kijelölt gyalogosátkelő javítana a helyzeten, amiről szintén történt egyeztetés az önkormányzattal.

Az alábbi tájékoztatást kaptuk a megelőző tevékenységről:

A Rendőrség bűnmegelőzési tevékenységének fontos eleme a DADA program, ami az elmúlt évekhez képest alacsonyabb szinten működik Jászfényszaru város tekintetében. Ennek oka az, hogy az ebben a témakörben kiképzett kollégák száma jelentősen csökkent. A rendőrkapitányságon egy fő foglalkozik jelenleg a programmal. Ő tartott előadást az idei évben Jászfényszarun az általános iskolában. Ennek a tevékenységnek a fokozása indokolt.

A „Mi újság Jászfényszarun?” és a „Pipafüst” című helyi újságokban rendszeresen, havonta jelentet meg hatóságunk aktuális híreket, javaslatokat, tanácsokat.

Az idei évben elindítottak egy széleskörű tájékoztató tevékenységet, amely az idős emberek felvilágosítását szolgálja, a sértetté, áldozattá válásuk megelőzése érdekében. A rendőrök személyesen hajtják végre ezt a tevékenységet, folyamatosan napi feladatuk részét képezi.

Terenyi Imre

TISZTELT LAKOSSÁG!

Közeledik a 2009. év vége, és ebben az időszakban, az utóbbi években rendszeressé vált a pirotechnikai eszközök alkalmazása a lakosság által széles körben. Annak ellenére, hogy sokaknak tetszik a mértéktelen tűzijáték, és petárdázás gondolkodás arra is, hogy sokan vannak, akiket ez a jelenleg megijeszt, illetve zavar. Gondoljanak az idősökre, gyermekekre.

A sok háziállat is rendkívül fél ezektől a nagy hanghatással járó szórakoztató eszközöktől.

A törvényi szabályozás szerint petárdát magánál tartani, dobálni egész évben tilos, a többi engedélyezett tűzijátékokat pedig az év utolsó napján lehet felhasználni. A megmaradt eszközöket a vásárlás helyén köteles a kereskedő visszavásárolni.

A fent leírt szabálysértések esetében is elég jelentős összegű bírság kiszabására van lehetőség, ennek mérlegelés tárgyát kell képeznie, azon az egyszerű tényen túl, hogy veszélyt jelentenek az emberi szervezetre.

A szülők felé az a kérés, hogy ezeket a gondolatokat tolmácsolják gyermekeik irányába, hiszen jellemzően ők használják előszeretettel ezeket az eszközöket.

Az év végi ünnepek közeledtével a bevásárlásoknál, a családi látogatásoknál is figyeljenek értékeikre, nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy törekedjenek az értékeik megóvására, és a tolvajok elől történő elrejtésére.

Engedjék meg, hogy a Jászfényszaru Rendőrparancsnok munkatársai nevében mindenkinek Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és Boldog Újévet kívánjak!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Terenyi Imre r. hdgy.

Az ülést Polgármester Asszony vezette, a képviselők közül hiányzott Kovács Tímea, Berze Péter, Lovászné Török Magdolna, 18.33-kor érkezett Sinkovics Rajmund. Az ülésen 17 napirendi pont szerepelt.

Első napirendi pont: Lapunk hasábjain megjelent olvasói levélnek is köszönhetően az Önkormányzat megbízta Kollár László közlekedési tervezőmérnököt, hogy a Szabadság úton négy helyre gyalogátkelőhelyet tervezzen. A Samsung gyár elé, az Orion út magasságában háromszínű lámpával védett, nyomógombos rendszerű, kerékpárút-átvezetéssel összekapcsolt gyalogátkelőhely fog épülni a következő év tavaszán, és a kerékpárút is meghosszabbodik a kerítés mellett mintegy 100 méterrel. A Fehér iskolánál meglévő gyalogátkelőhely villogó sárga figyelemfelhívó jelzéssel bővül. Az iparcikk boltnál már részben kialakított gyalogátkelőhely szintén sárga figyelemfelhívó jelzést és felfestést kap, valamint a Sárga iskola hátsó bejáratánál szintén létesül egy gyalogátkelőhely. A Polgármesteri Hivatal elé sokak által hiányolt gyalogátkelőhely a városközpont rehabilitációjára benyújtott pályázat elbírálása után fog megvalósulni abban az esetben is, ha a pályázat nem nyer.

A 2/a napirendi pontban a 2009. évi I-III. negyedéves gazdálkodási helyzetről kapott tájékoztatást a képviselő-testület. Ez időarányosan jól teljesült, hiszen a bevételi oldalon 22,1%, a kiadási oldalon pedig 18,06% többletet mutat. Polgármester Asszony hozzászólásában kiemelte, hogy a bevételeket elkölteni könnyű, a pénzt megkeresni nehéz. Ezért azt meg kell becsülni. A hosszútávon fenntartható gazdasági alapokat kell szem előtt tartani.

A 2/b napirendi pontban az Önkormányzat 2010. évi költségvetési koncepciójáról szóló anyag kapcsán Szűcs Antal képviselő úr azt a kérdést tette fel, hogy nem túlzott-e az 1 milliárd 440 millió Ft-os iparüzési adóbevétel tervezése? Győriné dr. Czeglédi Márta válaszában kifejtette, hogy

információi szerint az itt működő ipari üzemek termelési színvonalát ismerve reális ilyen összeggel számolni.

A Kormány által csökkentett normatív támogatások miatt az Önkormányzat jövőre is jelentős összeggel egészíti ki az intézmények költségvetését. Ez azt jelenti, hogy a városi intézmények működési költségeit a következő %-os arányban kell a szinten tartás érdekében az Önkormányzatnak finanszírozni: általános iskola: 42,77%, óvoda: 44,35%, könyvtár: 73,45%, művelődési ház: 70,59%, gondozási központ: 37,7%, védőnői szolgálat: 19,85%. A tényleges önkormányzati rész ennél még magasabb, ha az adatokat úgy vizsgáljuk, hogy az intézmények működési költségei (gáz, víz, villany és egyéb rezsiköltségek) nem az intézmény, hanem a GAMESZ költségvetésében jelennek meg.

Az ötödik napirendi pontban az Önkormányzat módosította a talajterhelési díjról szóló 16/2004 (VI. 17.) Ör. számú rendeletét. A szennyvízhálózatra ezidáig rá nem kötött ingatlanulajdonosok az egységdíj (120 Ft/m³), a fogyasztott vízmennyiség és a város közigazgatási területére vonatkozó, a felszín alatti víz állapota szempontjából megállapított területérkenységi szorzó (1,5) szorzatából számolhatják ki a fizetendő összeget. Ez az összeg lényegében már megegyezik a szennyvízdíjjal, így környezetünk védelme érdekében célszerű ez utóbbit választani.

Hetedik napirendi pont: 2010-ben egy m³ víz díja bruttó 254 Ft lesz, amely az ez évihez képest 10 Ft emelkedést jelent.

Nyolcadik napirendi pont: A lakossági szennyvíz díja 2010-ben szintén 10 Ft-tal emelkedik, ami bruttó 248 Ft/m³-t jelent.

Tájékoztató

a képviselőtestület november 30-i üléséről

A tizenötödik napirendi pontban szerepeltek az előterjesztések:

- Az Önkormányzat kézfizető kezességet vállalt a Városi Szennyvízberuházó Társulat által a Takarékbank Rt.-től felvételre kerülő hitel visszafizetésére.

- Az Önkormányzat megvásárolta a Vadászhatást 4,5 millió Ft + ÁFA összegben, melyet két részletben fizet ki.

- Az Önkormányzat univerzális kommunális gép vásárlását tervezi. Két ajánlat érkezett, döntés egyelőre nem született. A gép beszerzési ára adapterekkel együtt bruttó 10 millió Ft körüli összeget jelent.

- A Bajcsy-Zsilinszky út elején, a páratlan oldalon lévő ingatlanok tulajdonosai azzal a kéréssel fordultak a képviselő-testülethez, hogy gyalogjárda építhessenek, mintegy 220 m hosszúságban, és ehhez az építőanyag biztosítását kérték. A kivitelezést saját erőből hajtánák végre. A testület egyhangúlag támogatta az előterjesztést.

- A Fehér iskola felújítására 237.651.534 Ft-ot nyert az Önkormányzat.

Tizenhatodik napirendi pont: Polgármester Asszony tájékoztatta a testületet, hogy Berze Péter önkormányzati képviselő úr november 30-i hatállyal lemondott mandátumáról. Elhatározását munkahelyi elfoglaltságával indokolta. A vonatkozó törvény szerint a helyét az a képviselő töltheti be, aki az előző választáson, a kislistán mandátumot nem nyert, legtöbb szavazatot kapta, amennyiben ez a személy nem vállalja, az azt követő személy nyer mandátumot. Ez a személy Szabó Lászlóné (iskolaigazgató-helyettes), a következő pedig Tóth Norbert (vállalkozó).

A tizenhetedik napirendi pontban került sor a fontosabb eseményekről, intézked-

sekről és egyéb ügyekről való tájékoztatásra. Az Ipari Park Centrum Kft. ügyvezetője szeptember 1-jétől 2 fő menedzsert alkalmazott. Egyikük fizetésének mértéke bér-feszültség forrásává vált (a beosztott bére magasabb volt, mint a vezetőé). Ezt az elmentmondást a képviselő-testületnek a Polgármester Asszony javaslatára fel kellett oldani. Így a testület az ügyvezető bérért jelentős összeggel megemelte. Így helyreállt a világ rendje.

Viszont ez újabb problémát generált. Mivel a város intézményvezetőinek vezetői pótléka szintén elmaradt a menedzserek fizetéséhez képest – akik nem is kapnak vezetői pótlékot. Az eddigi vezetői pótlékokat a következő arányban emelte meg a testület: GAMESZ-vezető: 81%, általános iskola igazgatója: 67%, óvoda vezetője: 74%, gondozási központ vezetője: 100%, művelődési ház igazgatója: 11%, városi könyvtár vezetője: 11%. A két utóbbi vezető pótlékemelésére érkezett egy 55%-os javaslat is, de ezt a képviselő-testület nem támogatta, mivel alkalmazotti létszám ott alacsony és lényegében közöttük egy intézményvezetői pótlék feleződött meg.

Tekintettel arra, hogy a köztisztviselői törvény nem teszi lehetővé az évközi személyi illetmény megállapítást, a pénzügyi bizottság javasolta, hogy a címzetes főjegyző úr részére megállapított vezetői pótlékot 67%-kal emeljék, és a pótlék különbözetét jutalomként fizessék ki. A szavazások eredményeképpen az intézményvezetők felelősségteljes munkájához az Önkormányzat lehetőségeihez mérten az anyagi megbecsülést is biztosítja, fokozottan figyelembe véve, hogy a vezetői pótlékok megállapítása régen időszerű volt már. Idézet a 2010. évi költségvetési koncepcióból: „A közszerében két évig változatlan marad a bruttó keresetösszeg. A megszűnő 13. havi illetmény a későbbiekben egy feltételes, a GDP növekedéséhez kötött kiegészítő juttatás váltja fel.”

Kaszai Tamás

Ünnepek és étkek

Adventi időszak étkei

Méz, kalács, bejgli

A hajdani pogány ünnepeken ajándéktárgyként szereplő, mézzel készült tészta a mai karácsonyfákat díszítő mézes kalácsa elődjének tekinthető, míg a karácsonyi kalács amelynek az életet jelképező búza az alapanyaga, a bőséget ígéri. A hagyományos hazai karácsonyi töltött kalácsot, a mákos és diós bejglit a szakirodalom egy XVI. századbeli sziléziai kalácsfajtából eredezteti, maga a szó pedig a német beugen, meghajlít szóból származik, ami a korabeli mákos és diós patkó süteményt idézi. Az egészséges dió az egészség megőrzését szolgálja.

A hal

A halevés szokása ugyan mindössze 150 éve terjedt el nálunk, mégis úgy tűnik, mintha ősi kulináris hagyományaink közé tartozna. A hal egyrészt a „halpénz” – a halpikkely sok pénzt jelent –, másrészt a hal gyors mozgása köré fonódó néphit – a haléltelt fogyasztó család ugyanilyen gyorsasággal halad előre az új esztendőben – miatt került a karácsonyi ünnepi étrendbe. A hal ugyanakkor a keresztényeknél magának a fiúistennek a jelképe is.

A káposzta

Régi szokás, hogy karácsonykor – vagy ahogyan a szakirodalom szerint a letűnt századokban nevezték: „bőved-este” – húsos káposzta kerüljön az asztalra. A káposzta a középkortól a múlt század második feléig az egyik legelterjedtebb ételünk volt, s a néphit szerint bőségvarázsló erővel bír. Emiatt az év végi, újév kezdeti ünnepekre számos formában készítették, és készítik el ma is: levesként, köretként, savanyítva vagy édesen, hússal töltve vagy rakottan, gulyásként vagy akár hús nélkül is.

Szilveszteri szerencsehozók

Óév – újév fordulóján kimondottan tanácsos malachúst, káposztát és szemes termékeket, közte babot, lencsét, kukoricát, rizst, valamint rétest fogyasztani. Malacot azért, mert kitúrja földből a szerencsét, a rétestől az ember élete éppoly hosszúra nyúlik, mint maga a rétestészta, a lencse pedig – miként a bab és a rizs is – sok pénzt jelent, a kukorica pedig gazdagságot.

Baljós étkek

Azoknak, akik évben szerencsések akarnak lenni, szilveszterkor – újévkor nem ajánlott halat, nyulat, baromfit enni, mert a hallal elúszik a szerencse (a tenger közeli országokban erről valószínűleg még nem hallottak), a nyúl elfut vele, a szárnya jószágok pedig elkaparják azt. Sőt, a savanyúság is tilos, mivel az egész évet megsavanyíthatja.

Forrás:

Piac & Profit üzleti magazin, Konyha & Fürdő Piac magazin Házi Séf melléklete

Az ezerarcú méz

Évezredekken keresztül a méz volt az emberiség egyetlen édes tápláléka. Számátalan írásos emlék maradt fenn, amelyek bizonyítják, hogy a mézfogyasztás milyen hosszú időre tekint vissza:

10-15 ezer éves emlék egy spanyolországi barlangban mézvadászokat ábrázol, az Ebers-papirusz, 5300 éves egyiptomi emlék, a méz gyógyászati alkalmazásáról számol be.

Emésztésvajítóként, sebgyógyítóként használták, de alkalmazták a halottak mumifikálása során is.

Az Ószövetségben is számos leírás maradt fenn a méhészkedésről és a méz gyógyhatásairól.

Jó példa a méz eltarthatóságára, hogy Nápoly mellett egy régi görög templom feltárása során 2300 éves mézet találtak, fogyasztásra alkalmas állapotban.

Valamennyi nagy kultúra ismerte és művelte a méhészkedést, a méznek pedig igen nagy kultusza volt úgy a táplálkozásban, mint a gyógyításban.

Ipolyi Arnold (1823-1889) Magyar Mitológiája szerint a méhészkedést és a mézsőr készítését már a honfoglaló magyarok is ismerték.

Számos magyarországi patikamúzeumban őriznek olyan edényeket, amelyekben, a gyógyításban felhasznált mézkészítményeket tárolták. Ilyen készítmény volt a rózsasávos méz (Mel rosatum), a francia mézbor (Hydromel), a római mézbor (Muls), a köpetű méz (Mel pector), a savas méz (Oximel), a borral hígított méz (Nectar).

1 kg méz – dietetikai szempontból – 40 db narancs vagy 25 db banán, vagy 50 db

tojás, vagy 1,70 kg marhahús tápértékével azonos.

1 kg méz előállításához kb. 3 millió virágról kell a méheknek begyűjteni a virágot.

A méz igen értékes tápanyag, ma már teljes értékű ásványianyag-pótlónak tekintjük. Tartalmaz rezet, vasat, mangánt, szilíciumot, klórt, foszfort, magnéziumot, nátriumot, káliumot, alumíniumot. Minél sötétebb a méz színe, annál magasabb a réz-, vas- és mangántartalma.

A méz vitaminokat is tartalmaz, elsősorban vízben oldódó C-vitamint. Ennek mennyisége a méz virágotartalmától függ. Hasonlóan a cukorban gazdag élelmiszerekhez, a méz is B1-, B2-, B3- és B6-vitaminforrás.

A méz hatóanyagai között szacharózt, dextrint, illóolajat, fehérjét, enzimeket, karotint, ásványi sókat, szerves savakat, invert cukrot (glükóz és fruktóz keveréke) is találunk.

A méz fokozatosan szívódik fel, ezáltal kevésbé terheli meg a szervezetet. A többi cukorféleséghez képest számos előnyös tulajdonsággal bír: jó természetes édesítő, általában a gyerekek is jól tolerálják. Enyhe hashajtó és antiszeptikus hatású, nyugtat, nem irritálja az emésztőrendszer nyálkahártyáját. Nagyon jó hatású vérszegénység, vesepanaszok, szív- és keringési problémák, légúti megbetegedések, felfekvések, bőrsérülések esetén. Gyomornyugtató, elalvást segítő (langyos tejben, lefekvés előtt fogyasztva), enyhíti a köhögést és az ízületi panaszokat.

Horváth Adrien
természetgyógyász

A szabadság napján Lengyelországban

Harmadízben vehettünk részt Zakliczynben a szabadság napi rendezvényeken és a hagyományos Sztateta Pamieci-n, azaz a váltófutáson. Trasa sztafety – a staféta útvonala – Lowczówek, Rychwald, Lubinka, Janowice, Zakliczyn. Mindezt nem azért írom, mert megtanultam lengyelül – bár az se lenne baj –, hanem akit érdekel, az keresse meg térképen, és ha teheti, keresse fel ezeket a településeket, az ott lévő I. világháborús hősi temetőket, mert hamar ráébred, ezzel is gazdagabb lett.

Szóval terjengős bevezető után a tények. Az iskola és az íjász csapat után a huszár bandériummal kiegészülve keltünk útra. A pontosság kedvéért minden csapat delegált egy-két főt. Az időjárás kissé ellenséges volt idén immár második ottlétünk is Noé idejét idézte. Szakadatlanul esett az eső, de ez semmitől sem tántorított el bennünket. Vendéglátóink szakadatlanul elnézést kértek a körülmények miatt, pedig semmi okuk nem volt rá. Sikert a luzna-i temetőben is dolgozunk a helyi gyerekek segítségével. Amit tudunk megtettük, de tavasszal még ide visszatérünk, mert gépesített szerelmekre lesz szükség a tartósabb eredményhez. A táj, a levegő csodálatos, senkit sem zavart, hogy esik, sőt néha ömlik, ez is kaland része. Délután „szpartatakiadót” rendeztek részünk, mivel úgy ítélték meg, hogy csikó csapatunk maradandót tud alkotni a sportszarnokban is. Nem csatlakoztak, bár focimeccs eredményére mi fényesre biztos nem emlékszünk, de kézilabdában, kosárlabdában, és néha röplabdában is nyertünk. Szerencsére nem ez volt a fontos, hanem az újabb ismeretségek, barátságok kialakulása. Ekkor tudtuk meg, hogy az általános iskola igazgatója igen jól beszél a nyelvünket. Engedelmeinkkel idézném is: Madzsar pálinka nagyon jó! Kérek! Még kérek! Szóval a barátkozás akadálytalanul zajlott.

Ezúttal sem a protokollé volt a főszerep. Ahol megjelentünk az mindenki számára nyilvános volt. Volt időnk a pihenésre is és az előző napi versenyek visszavágóját is le kellett bonyolítani. Sokat segített a délutáni helytállásban az emlékfutás emlékkirándulás szelídülése. A sok gyerekre tekintettel inkább autóbusszal jártuk le az emlékhelyeket, ami zakliczyni tehetőben ért véget. A minden értelmében. Történt ugyanis, hogy a rendkívül szimpatikus sofőrrel előjött a lengyel virtus. Elutasítván segítő ajánlatunkat, miszerint megoltjuk a buszt, hogy ne akadjon el, köszönettel elhárította és vadul előre-hátra billegtetni kezdte, hátha elindul. El is indult, de oldalra. Miután kétszer beestem a sofőr ölébe, végre sikerült leszállnom. Léket kaptunk, mert a jobb oldali kerekek legalább fél méterre a levegőben voltak, ami közúti járművek esetében nem sok jót jelent. Gyorsan nemzetiségre való tekintet nélkül magára hagytuk a derék embert a szántásban és elfutottunk a helyi tűzoltó csapathoz segítségért. Így aztán ha nem is emlékfutáson, de segítőfutáson részt vett mindenki és a hangulatunk is remek volt. (Pedig se pálinka, se vodka, csak eső bokáig.)

Nem unatkoztunk és maradtunk volna még, amikor jött a hír az utak állapotáról. Győzött a természet és kerülnünk kellett, mert az általunk ismert utat elnyelte a víz. Útközben megfigyeltük a lengyel „Penny” üzletláncot, aminek a logója két katicabogár és csak hazai terméket forgalmaznak. A parkoló tele volt és nem elégedetlen emberekkel. Mi már majdnem felidegesítettük magunkat és már a politika is szóba került, amikor észrevétlenül Szlovákiába érkeztünk. Rögtön megnyugodtunk, ahogy megláttuk a Lidl áruházait. Hiába, lehet így is, úgy is. Azért sokkal jobb volna követni lengyel mintát.

Matécsa László Csaba

Máktorta recept

Hozzávalók:

- 20 dkg vaj vagy margarin
- 15 dkg cukor
- 10-15 gr vaníliás cukor
- 6 tojássárgája
- 6 tojásfehérje
- 1 teáskanál sütőpor
- 15 dkg őrölt mák
- 70 gr őrölt mandula vagy dió
- 1 csapott teáskanál fahéj
- 3 evőkanál lekvár

Elkészítés:

A vaját, a cukorral, vaníliás cukorral és a tojássárgájával összekeverjük. Az őrölt mákot összekeverjük a sütőporral és a vajhoz adjuk. A mandulát és a fahéjat is hozzáadjuk, majd belekeverjük a kemény habbá vert tojásfehérjét. Kivajazott – az ideális vastagság elérése érdekében, kb. 24 cm-es – tortaformába öntjük. Előmelegített sütőben 60-70 percig sütjük! (Gázsütőben 2. fokozat, elektromos sütőben 150 °C.) Mi-

után kihűlt, a tésztát kettévágjuk, az alsó lapot megkenjük lekvárral és ráfektetjük a másikat. Tejszínhabbal díszítjük!

Elkészítési idő: 75 perc

A receptet a VNV klub egyik tagja tette közzé s mivel megkóstoltuk, ízletes, örömmel adjuk tovább. Az ünnepi édességben a mák azért fontos, mert bőséget, termékenységet hoz, ugyanakkor az ártó szándékot is elriasztja: a rontó ellenségnek ugyanis a mákszemeket egyenként kell fölszedenie ahhoz, hogy ártani tudjon.

Pipafüst

Közéleti Civil Hírmondó

Kiadja:
Bedekovich Lőrinc Népfőiskolai Társaság
Felelős kiadó: Kovács Béláné Pető Magdolna

Szerkesztőség:
5126 Jászfényszaru, Füst Sándor u. 1.
Fax: (57) 422-527 • E-mail: info@bedekovich.hu

Szerkesztőbizottság elnöke: Dr. Palencsár Csaba

Készítette: az Új Berea Kft.
Tel.: 455-9080, fax: 455-9081
e-mail: ujberea.kft@chello.hu

Felelős vezető: a Kft. ügyvezető igazgatója

ISSN 1789-6304

A lap megjelenését támogatja:

Szociális és
Munkaügyi Minisztérium

Nemzeti Civil
Alapprogram